

Hei

Syyslaskennan 2024 tulokset alkavat hahmottua. Turun lintutieteellisen yhdistyksen kotisivuilla oleva taulukko

<https://www.tly.fi/tutkimus/talvilintulaskennat/talven-2024-2025-tulokset/>

kertoo tarkemmin luvuin missä maakunnan linnustossa juuri nyt mennään. Taulukkoon tutustuminen kannattaa aloittaa lukuohjeet alataulukosta. Eräät lajit ovat taulukossa vain yhteenvetotietona, eivät reittikohtaisesti. Ne on merkitty vaalean ruskealla, esim. harmaahaikara.

Valtakunnan tuloksia voi katsella täältä sivulta, josta näkee laji- ja reittikohtaista tietoa

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2024>

Valtakunnan sivuilta löytää tietoja kustakin laskennasta, reiteistä ja lajeista. Esimerkiksi lajeja voi katsella kartoilla ja trendeinä. Trendejä löytyy niin valtakunnan tasolla, kuin yhdistyskohtaisesti. Kultakin reitiltä saa kaikki sen tiedot kautta aikojen.

Varsinais-Suomessa on reittejä nyt laskettuna 70 kpl ja yhteensä 637 reittikm. Muutaman reitin tulokset vielä puuttuvat. Yhteensä on lajeja havaittu 110 ja yksilöitä 10 reittikilometriä kohden 1094. Lajimäärä on viime vuosiin nähden tavanomaista matalampi. Ennätys on syksyiltä 2021, jolloin havaittiin 135 lajia. Yksilömäärä on suuri, kuten marjasyksynä kuuluukin olla. Huomaa kuitenkin, että jos poikkeuksellisen runsasta räkättirastasta ei oteta huomioon, niin yksilömäärä on tavallista pienempi.

Lajeja tavattiin vähän, joten melko paljon ”tavanomaisia” lajeja jäi nyt näkemättä:

Kaakkuri (tavattu viimeisen 10 vuoden aikana kahdeksana syksynä laskennassa), tukkakoskelo (8), ampuhaukka (7), tuulihaukka (5), riskilä (8), valkoselkätikka (6), kangaskiuru (6), koskikara (10), mustapääkerttu (6), tiltalti (8) ja pähkinähakki (9). Yhtään uutta lajia syyslaskennoille ei tavattu, joka poikkeaa viime vuosien tilanteesta.

Taulukosta kannattaa katsoa myös eri reittien tuloksia, sillä niistä huomaa, miten yksittäisen reitin tuloksesta ei voi päätellä kokonaisuutta.

Yleisimmät lajit olivat käpytikka, mustarastas ja sinitiainen, jotka tavattiin 70 reitillä eli jokaisella lasketulla reitillä. Mustarastas ei normaalisti ole näin yleinen. Seuraavaksi yleisimmät olivat talitiainen (69), varis (68), räkättirastas (67), punatulkku (65), närhi (62), harakka (61) ja naakka (60). Vastaavasti runsaimmat lajit olivat räkättirastas (425 yks./10 reittikm), naakka (76), talitiainen (70), sinisorsa (40), sinitiainen (37) ja varis (35). Huomaa, että taulukossa on myös sarake, joka kertoo jokaisen lajin kohdalla sen, monellako prosentilla reiteistä laji tavattiin.

Lajikohtainen tarkastelu

Laji/lajiryhmäkohtaisesti tarkastelen tuloksia useimmiten suhteellisesti eli miten paljon yksilöitä on tavattu / 10 reittikilometriä kohden. Tämä siksi, että laskettujen reittien määrä vaihtelee syksystä toiseen eikä yksilömäärien suora vertailu ole siksi mielekäästä. Erikseen on mainittu, mikäli kyseessä on havaittujen yksilöiden lukumäärä. Tulokset ovat seuraavat:

Silkkiuikkuja oli vähän, vain kolmannes neljän edellisen syksyn tasosta samoin kuin pitkän ajan keskiarvosta. Merimetsoja oli hieman tavallista vähemmän, mutta ei mitenkään poikkeuksellisen vähän. Harmaahaikaroita oli hieman vähemmän kuin tällä vuosikymmenellä on totuttu.

Kyhmyjoutsenia oli melko vähän, viimeksi vähemmän on ollut syksyllä 2017. Laulujoutsenia oli paljon, enemmän on ollut vain 2016 ja 2023. Laulujoutsenen kanta lähti selvään kasvuun laskennoissa vuosituhannen vaihteessa:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2024&species=MX.26280&birdAssociationAra=ML.1089>

Lauha syksy näkyi hanhien määrissä ja minusta näyttää selvästi, että hanhien syysmuutto on viimeisen vajaan 10 vuoden aikana selvästi myöhentynyt ja marraskuun suuret määrät vakinaistuneet. Merihanhea tämä ei tänä vuonna koskenut, sillä niitä tavattiin vain yksi yksilö. Viimeksi laji on jäänyt kokonaan näkemättä syksyllä 2017. Metsähanhia tavattiin lähes 2000 yksilöä ja se rikkoi selkein numeroin viime syksyn ennätyksen. Tundrahanhia on tavattu vain kahdeksan kertaa aiemmin syyslaskennassa ja joka kerta vain 1–3 yksilöä. Nyt nähdyt viisi yksilöä tekivät siis uuden ennätyksen. Huomaa, että nyt oli kuudes syksy peräkkäin, jolloin laji havaittiin. Kanadanhanhia oli toiseksi eniten viimeisen kymmenen vuoden aikana, enemmän on ollut vain syksyllä 2020. Valkoposkihanhia oli kautta aikain nyt toiseksi eniten, enemmän on ollut vain syksyllä 2020. Lajia on nyt tavattu viisi syksyä peräkkäin selvästi enemmän kuin koskaan aiemmin.

Haapanoita oli hieman tämän vuosikymmenen keskiarvoa enemmän, mutta taveja vain puolet keskimääräisestä. Sinisorsia sen sijaan oli hyvin paljon, enemmän on viimeksi ollut syksyllä 1989. Harmaasorsa ja lapasorsa tuntuvat vakinaistaneen asemansa syyslaskennan lajilistassa. Määrät toki ovat olleet pieniä, kuten nytkin.

Punasotkia tavattiin Halikonlahdella 14 yksilöä. Tämä harvinaistuva laji on tavattu kuusi kertaa edellisen kymmenen vuoden aikana syyslaskennassa. Tukkasotkia oli parin edellisen syksyn tapaan hieman tavallista vähemmän. Lapatotka tuntuu myös vakinaistuneen syyslaskennassa ja laji on jäänyt 20 viime vuoden aikana havaitsematta vain muutaman kerran. Määrät ovat toki olleet pieniä. Kolme haahkaa tavattiin Utön reitillä. Laji on talvea vasten viivyttelävänä vesilintuna harvinaistunut selvästi Saaristomerellä. Alleja tavattiin kahdella reitillä yhteensä 323 yksilöä, joka on hyvä määrä. Mustalintuja tavattiin normaalisti, mutta pilkkasiipiä tavallista vähemmän.

Telkkiä oli vähän, viimeksi vähemmän on ollut syksyllä 2010. Uiveloita oli paljon, viimeksi enemmän on ollut syksyinä 2023 ja 2007. Isokoskeloita oli hyvin vähän ja edellisen kerran vielä vähemmän on ollut syksyllä 2000. Tällaisena leutona syksynä isokoskelot ovat vielä pääosin järvillä eivätkä ole saapuneet maakuntaan.

Merikotka oli taas runsain ja yleisin päiväpetolintu. Toki niitä nyt oli hieman viiden viime vuoden keskiarvoa vähemmän. Laji tavattiin 56 % reiteistä. Sinisuohaukkoja ei tavallisesti nähdä lainkaan. Nyt nähtiin kolme yksilöä ja laji tavattiin viidettä syksyä peräkkäin laskennoissa. Laji on yleistynyt tällä vuosituhannella, sillä syksyinä 1975-1999 laji tavattiin laskennoissa viitenä syksynä ja 2000-2024 nähtiin sinisuohaukka 15 syksynä. Syksyjen leudontuminen näkyy myös tällä lajilla.

Kanahaukkoja oli selvästi enemmän kuin viime vuosien keskiarvo näyttää, mutta varpushaukkoja oli vain hieman enemmän kuin tavallisesti. Odotin suurempaa määrää, koska oli marjavuosi ja rastaita riitti ravinnoksi. Varpushaukka vaikuttaa hieman runsastuneen syyslaskennoissa. Ehkä senkin ravinto (pikkulinnut) on runsastunut loppusyksyllä?

Hiirihaukkoja tavattiin paljon ja niitä nähtiin joka kolmannella reitillä ja laji tekikin uuden ennätyksen. Piekanalla oli viime vuosiin nähden vaisu syksy, sillä niitä nähtiin vain kaksi yksilöä. Vähemmän on viimeksi ollut 2018 ja viimeksi kokonaan ilman on jääty 2013. Molemmat lajit ovat vakinaistuneet laskennoissa viimeisen 10-15 vuoden aikana. Osa hiirihaukoista taitaa viettää koko vuoden reviiressään. Lumien väheneminen ilmastomuutoksen seurauksena vaikuttaa näiden lajien talvehtimiseen.

Pyitä oli hieman vähemmän ja teeriä hieman enemmän viime vuosiin nähden. Metsoja normaalisti eli tänä syksynä yksi yksilöä. Fasaaneja oli vähän, viimeksi vähemmän on ollut 2022, 2016 ja 2007. Nokikanoja oli viime syksyjen normaali määrä.

Töyhtöhyppiä on jäänyt näkemättä 10 viime syksyn aikana vain kerran, syksyllä 2016. Laji on runsastunut syyslaskennoissa, sillä se tavattiin syksyinä 1975–1999 vain yhden kerran, kun syksyinä 2000–2024 15 kertaa. Eniten on nähty 1981 (143 yks.), 2020 (283) ja 2024 (185). Ilmeisesti maa on pysynyt paremmin sulana tällä vuosituhannella. Muista kahlaajista taivaanvuohia oli tavanomaisesti tai hieman vähemmän. Sen sijaan lehtokurppia havaittiin kolminkertainen määrä aiempaan ennätysyysyyn 2005 verrattuna. Lisäksi Utössä havaittiin 16 merisirriä ja yksi tundrakurmitsa.

Naurulokkeja oli nyt kolmatta syksyä ja kalalokkeja toista syksyä kohtalaisen vähän, mutta silti pitemmällä tähtäimellä paljon. Kalalokkimäärät vaihtelevat vuosittain huomattavasti, katso

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2024&species=MX.27748&birdAssociationArea=ML.1089>

Harmaalokkeja oli toista vuotta peräkkäin hyvin vähän, samoin kuin merilokkeja.

Ruokki ja riskilä tavattiin Utössä. Ruokkeja oli ennätysellinen määrä ja riskilöitäkin on edellisen kerran ollut enemmän 2015. Kesykyyhkyjä oli toista vuotta peräkkäin vähän, mutta silti enemmän kuin 2010-luvun keskiarvo. Uuttukyyhkyjä oli vähän, viimeksi vähemmän on ollut 2019. Sepelkyyhkyjä oli myös vähän. Edellisen kerran vähemmän on ollut syksyllä 2012. Turkinkyyhkyjä oli hieman viime aikojen normaalia vähemmän.

Pöllöjä tavattiin normaalin vähän, poikkeuksena havaitut viisi lehtopöllöä oli ennätysellinen määrä. Harmaapäätikkoja oli normaalisti ja palokärkiä paljon, nyt neljännen kerran yli 1 yks./10 reittikm. Palokärjen runsastuminen näkyy hyvin museon kuvaajassa:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2024&species=MX.30504&birdAssociationArea=ML.1089>

Käpytikkoja oli viime vuosien normaalia määrää enemmän. Yli 10 yks./10 reittikm on havaittu syksyinä 1976, 2009, 2013, 2015, 2023 ja 2024. Nyt saavutettiin nipin napin uusi ennätys.

Kiurujen pienet määrät vaihtelevat satunnaisen tuntuisesti, nyt kohtuullisesti. Niittykirvisiä oli normaalia vähemmän. Tilhiä oli tavanomainen marjasyksyn määrä eli hyvin vähän. Koskikaraa ei havaittu lainkaan, edelliset tyhjät syksyt ovat olleet 2012 ja 2000. Peukaloinen teki ennätyksen ja laji tavattiin joka kolmannella reitillä! Punarintoja oli sen sijaan melko vähän ja niitä tavattiin vain neljännes peukaloisten määrästä.

Mustarastas rikkoi syksyn 2021 ennätyksen selvällä marginaalilla. Lajin voittokulku ei tunnu pysähtyvän. Räkättirastaita oli erittäin paljon, enemmän on ollut vain syksyinä 2014 ja 1991. Kaksi laulurastasta on normaalia, mutta luulin niitä näkyvän enemmän näin marjasyksynä. Ehkä laji ei olekaan niin riippuvainen marjasadosta? Punakylkirastaita oli selvällä marginaalilla ennätyksellisen paljon. Kolmanneksen vähemmän on ollut syksyinä 2014 ja 1980, jotka siis nyt jäivät hopealle. Kulorastaita oli myös erittäin paljon, 48 yksilöä 11 reitillä. Tätä enemmän on ollut vain kerran, syksyllä 2014 havaittiin 77 yks. 22 reitillä.

Tiltalti ja/tai mustapääkerttu on havaittu joka syksy vuoden 2010 jälkeen. Nyt kumpaakaan ei nähty, joka kertoo omaa kieltään lajistollisesti laihasta syksystä.

Hippiäisiä oli normaalia määrä samoin kuin viiksitimaleja. Pyrstötiaisia kolmatta syksyä vähän. Hömö- ja töyhtötiaisia oli nyt neljän huonon vuoden jälkeen hieman enemmän. Viimeksi enemmän on ollut molempia lajeja syksyllä 2019. Ilmeisesti pesimäkausi meni hyvin. Pitemmällä ajanjaksolla molemmilla menee silti huonosti. Metsissä pitää olla jotain pahasti pielessä näiden lajien kannalta. Viimeisimpien tutkimusten mukaan metsätalouden vaikutuksesta ainakin hömötiaisella menee huonosti. Kuusitiaisia oli normaali määrä.

Sini- ja talitiaisella on talvilaskentojen mukaan mennyt viimeiset 10 vuotta pientä alamäkeä. Mikähän tähän on syynä? Museon sivuilta asia näkyy selvästi. Sinitäinen:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2024&species=MX.34574&birdAssociationArea=ML.1089>

ja talitiäinen:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2024&species=MX.34567&birdAssociationArea=ML.1089>

Puukiipijä on pärjännyt metsissämme toistaiseksi hyvin. Tänä syksynä niitä oli hieman normaalia enemmän.

Isolepinkäisiä tavattiin hieman normaalia vähemmän. Närhiä oli vähän, vain noin puolet normaalista. Harakoita näkyi myös vähän, edellisen kerran vähemmän on ollut syksyllä 2004. Laji on vähentynyt jo noin 10 vuotta. Naakkoja oli hieman viime vuosi vähemmän, mutta pitemmällä tähtäimellä toki paljon. Variksia ja korppeja sen sijaan oli normaali määrä.

Kottaraisia oli paljon ilmeisesti marjavuodesta johtuen. Viimeksi samaa luokkaa oli 2001 ja selvästi enemmän 1998. Varpuskanta ollut tasainen alhainen nyt jo kymmenisen vuotta. Nyt tehtiin kaikkien aikojen toiseksi pienin tulos ja kolmannen kerran alle 6 yksilöä/10reititkm. Laji tavattiin vain 39 % reiteistä. Siitä poiketen pikkuarvunen on edelleen runsas, vaikka määrä on hieman laskenut huippuvuosista. Pikkuarvunen havaittiin 84 % reiteistä.

Peippoja oli toista vuotta vähän, edellisen kerran samaa tasoa on ollut 2016. Järrejä oli myös vähän, edellisen kerran vähemmän oli 2016. Viherpeippojen määrä oli hyvin pieni. Edellisen kerran vielä vähemmän on ollut 1983. Niitä nähtiin kuitenkin 84 % reiteistä. Viherpeipon pitkä kannannousu ja nopea romahdus 15 vuotta sitten näkyvät hyvin museon graafista:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2024&species=MX.36283&birdAssociationArea=ML.1089>

Tiklejä oli normaalia enemmän ja laji havaittiin 59 % reiteistä. Vihervarpusia oli tavanomaisesti. Urpiaisia oli vähän, edellisen kerran samaa tasoa oli 1999 ja vielä vähemmän 1978. Molemmilla lajeilla vuosittainen vaihtelu on suurta.

Käpylintuja havaittiin paljon, jopa yksi kirjosiipikäpylintu. Pikkukäpylintuja oli suunnilleen normaalisti, mutta määrittämättömiä ja etenkin isokäpylintuja paljon. Isokäpylintuja on ollut vähän enemmän vain 2011.

Taviokuurnia tavattiin tavanomainen määrä eli kahdella reitillä yhteensä kolme yksilöä. Laji ei ole jokasyksyinen laskennoissa. Punatulkkuja oli normaali määrä. Keltasirkkuja nähtiin normaalia vähemmän, edellisen kerran vähemmän on ollut syksyllä 2001.

Tutkikaa itse lisää taulukosta.

Kiitos kaikille laskijoille!

Epa